

Obsah

	Přijměte naše pozvání	11
1.	Prosím vstupte a nahlédněte. Jazyk v kontextu školy	19
1.1	Sepětí školy s jazykem	19
1.2	Malá vsuvka v podobě ukázky z výuky	25
1.3	Kognitivně = smysluplně, zábavně a inspirativně	28
2.	Věnujte nám, prosím, trochu svého času. Teoretická východiska a vybraná témata české kognitivní lingvistiky	31
2.1	Lingvistický kontext	31
2.1.1	Různé přístupy	31
2.1.2	Lingvistika strukturní, komunikačně pragmatická a kognitivní	33
2.2	Rámcové vymezení oboru	36
2.3	Základní pojmy, základní poznatky	37
2.3.1	Vytváření pojmů	38
2.3.2	Antropocentrismus	39
2.3.3	Kategorizace	40
2.3.4	Metafora	41
2.3.5	Představová schémata	44
2.4	Jazykový obraz světa	44
2.5	Metody	49
2.6	Příklady	49
2.6.1	Voda	50
2.6.2	Zrak a vidění	51
2.6.3	Mentální predikáty	52
2.7	Závěrem	53

3.	Mysl a kultura v jazyce: dvě strany jedné mince.	
	Kognitivně-kulturní lingvistika a česká klíčová slova	55
3.1	Provázanost kognitivních a kulturních aspektů jazyka	55
3.2	Jazykový obraz světa, stereotyp a konotace	58
3.2.1	Jazykový obraz světa – ještě jednou	59
3.2.2	Stereotyp a konotace	62
3.3	Mezikulturní sémantika a kulturně klíčová slova	64
3.3.1	Primární a univerzální sémantické jednotky	64
3.3.2	Kulturně klíčová slova	65
3.3.3	Česká kulturně klíčová slova	67
3.3.4	Závěrem	74
4.	3* Mistr Stereotyp. Styčné body pojmu stereotyp z pohledu sociální psychologie, mediálních studií a kognitivní lingvistiky	77
4.1	Jednoduchý stereotyp místo úvodu	77
4.2	Proč mluvit a psát o stereotypu	81
4.2.1	K stereotypu v sociální psychologii	84
4.2.2	Stereotyp z pohledu mediálních studií	91
4.2.3	... a z pohledu lingvistického	101
4.2.4	Malý souhrn	107
4.3	Krátká poznámka k ideologii	109
5.	Když do školy vstoupí kognitivní a kulturní přístup k jazyku. Pedagogické aplikace kognitivního a kulturního přístupu k jazyku	115
5.1	O problematice překračování hranic oborů	117
5.1.1	Výchova a vzdělávání	118
5.1.2	Jaké předpoklady by měl mít učitel?	123
5.2	Stereotypy ve škole aneb o proslapaných cestách, poslušné holčičce a zlobivém klukovi	127
5.2.1	Z návštěvy jednoho gymnázia	138
5.2.2	Z návštěvy mateřské školy	141
5.3	Hledáme ideálního učitele	145
5.3.1	Učitel a jeho zájem o žáka	146
5.3.2	Jak si představují ideálního učitele žáci a studenti?	150
5.3.3	Škola a radost – malá výzkumná sonda	156
5.3.4	Učitel – ideál = učitel – osobnost	162

Přílohy	165
Příloha I/1 Einsteinův svět	167
Příloha I/2 O zemi, kde vzdálenost měří ve spáncích	171
Příloha II/1 Rozhodl se s chladnou hlavou	177
Příloha II/2 Tonoucí se i stébla chytá	187
Příloha III Česká klíčová slova POHODA a JEŽÍŠEK	199
Příloha IV Stánky jim už jsou malé	209
Příloha V/1 Příběhy zrcadlící dětskou duši	221
Příloha V/2 Učitel jako téma	229
O autorech	239
Děkujeme za váš čas	241
Summary	247
Literatura	253
Jmenný rejstřík	265